YIL : 2 — SAYI : 58
5 MAYIS 1976
ÇARŞAMBA GÜNLERİ ÇIKAR
Adres : P.K. 68 ZONGULDAK
Fiyatı : 100 krş.

İŞÇİ DAVASI

«Kendi sınıfının tarihindeki hiçbir olayı hatırlamıyormuş gibi hareket eden bir işçi, sınıf bilincine sahip olamaz.»

DÜNYADA DETANT (BARIŞ) – ÜLKEDE SOSYALİZM

"İŞÇİLER GELİYOR!.."

BAŞYAZI

BÜTÜN İŞÇİLER BİRLEŞİNİZ

Nihayet herkes anladı ki 1 Mayıs «bahar bayramı» değil, «işçi bayramı»dır. Hatta bir Adalet Partisi milletvekili bahar bayramı'nın 6 Mayıs olarak kabul edilmesi için kanun teklifi bile verdi.

Bildiğimiz gibi 1 Mayıs'ı sınıf mücadelesinin bir parçası haline dönüştürenler Amerikan işçileridir. Onların başlattığı bu hareket her geçen gün biraz daha güçlenerek devam etmektedir. Bugün artık 1 Mayıs bütün dünya işçilerinin bayramıdır. Uluslararası işçi sınıfı dayanışmasının ortaya konduğu, birlik ve mücadele günüdür. İşçi sınıfının, emeğin en yüce değer olduğunu bütün dünyaya gösterdiği gündür.

1 MAYIS DÜNYA İŞÇİLERİNİN BAYRAMIDIR

İşçi sınıfına ihanet etmeyi kendilerine meslek edinmiş bazı sarı sendikacılar 1 Mayıs'ın sadece sosyalist ülkelerde kutlandığını söylüyorlar. Her zaman olduğu gibi yine yalan söylüyorlar. Halbuki Türk-İş'in üye olduğu Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu (ICFTU) ile Alman Sendikalar Birliği (DGB) gibi Batı Avrupa ülkelerindeki en büyük işçi konfederasyonları 1 Mayıs'ı «işçi bayramı» olarak kabul ediyor ve kutluyorlar. Türk-İş'in yöneticileri Türkiye'de 1 Mayıs işçi bayramına katılmıyorlar ve kabul etmiyorlar. Fakat kendileri Irak, Sovyetler Birliği ve Romanya'daki 1 Mayıs törenlerine temsilci gönderiyorlar. Bunlar böylesine iki yüzlü ve çıkarcı insanlar. Madem ki 1 Mayıs'a inanmıyorlar, niçin gidiyorlar. Madem ki sosyalist ülkelerdeki 1 Mayıs işçi bayramına katılıyorlar, öyleyse Türkiye'de niçin katılmıyorlar.

TÜRKİYE'DE 1 MAYIS

1925 yılındanberi ilk defa bu yıl 1 Mayıs, «işçi bayramı» olarak kutlanmıştır. Hem de dev bir gösteriyle. Onbinlerce işçinin katılmasıyla. Bu kutlama çok önemlidir

Birincisi, Türkiye işçi sınıfı, dünya işçileri ile aynı günde bayramını kutlamıştır. Uluslararası işçi sınıfı hareketi ile birlik ve dayanışma içinde olduğunu göstermiştir.

İkincisi, Türkiye işçi sınıfı, 50 yıllık bir yutturmacaya, kendi gücüyle son vermiştir. Kendi bayramına sahip çıkmıştır. Belki de ilk defa, bir hakkını söke söke, yukarıdan verilmesini beklemeden, kendi gücüyle almıştır.

İŞÇİ SINIFININ BİRLİĞİ

1 Mayıs 1976 günü İstanbul'un. Taksim meydanında toplanan işçiler en temel güç olduğunu gösterdi. Bugüne kadar, Türkiye sosyalist hareketinin en büyük hastalığı olan «aydınlar, öğrenciler sosyalist hareketin öncü gücüdür» masalına kesin olarak son verdi.

İşçi sınıfı, demokratik güçbirliğini gerçekleştirecek tek sınıf ve güç olduğunu gösterdi. 1 Mayıs törenine işçilerden başka, öğretmenlerden, öğrencilere kadar, mühendislerden sanatçılara kadar, işçi sınıfından yana olan herkes katıldı. Ve işçi sınıfı etrafında güçbirliği oluşturdu.

Bugün Türkiye sosyalist hareketi dağınıktır, bölünmüştür, parçalanmıştır. Bu hareketi sıhhatli bir bütünlüğe kavuşturan da yine işçi sınıfı olacaktır. İşçi sınıfı aktif olarak sosyalist politika da yerini aldıkça, sosyalist hareketin bütünlüğü sağlanacaktır.

İŞÇİ DAVASI

1 Mayıs mitingine katılan 200 bini aşkın işçi, öğrenci, aydın «İşçiler Geliyor.» diye haykırdı. (Foto - İşçi Davası)

Türkiye işçi sınıfı elli yıldan bu yana ilk defa büyük bir gösteriyle 1 Mayıs'ı kutladı. 1 Mayıs Günü, İstanbul'un Taksim Meydanında toplanan işçiler, «İşçiyiz, güçlüyüz Devrimlerde öncüyüz» diye haykırdı. Taksim Meydanında toplanan 200 bini aşkın insan «İşçiler Geliyor» diye bağırdı. İşçi sınıfı, elli yıldır kendisine «Bahar ve Çiçek Bayramı» diye kabul ettirilmek istenen 1 Mayıs'ın sahibi olduğunu gösterdi.

Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK) tarafından düzenlenen Taksim'deki 1 Mayıs mitingine, işçiler, DİSK'e bağlı bütün sendikalar, sosyalist partiler, Türk-İş'e bağlı bir kısım sendikalar, Türk-İş sendikalarına üye işçiler, teknik elemanlar, öğretmenler, memurlar, öğrenciler, gençlik ve kadın dernekleri, yazarlar, sinema ve tiyatro sanatçıları katıldı.

1 Mayıs mitingine, İstanbul dışından da binlerce işçi, aydın, genç katıldı. Sabahın erken saatlerinde Saraçhane'de ve Beşiktaş'ta toplanan binlerce insan, Taksim meydanında toplandı. Yüz binlerce insan sermaye düzenini protesto etti. DİSK Genel Başkanı Kemal Türkler yaptığı konuşmada DİSK olarak isteklerini sıraladı.

Aynı akşam İstanbul'da ve diğer şehirlerde gösteriler sürdü. Böylece Türkiye işçi sınıfı, dünyanın çeşitli ülkelerindeki bütün işçilerle birlikte 1 Mayıs'ı kutladı. İşçi Sınıfının Uluslararası Birlik ve Dayanışma Gününe katıldı.

İşçiler isteklerini pankartlarda belirttiler. (Foto - İşçi Davası)

İŞÇİ SINIFININ 1 MAYIS İSTEKLERİ

1 Mayıs'ta İstanbul'da işçi sınıfının şu istekleri dile getirilmiştir :

- Savaşsız bir Dünya istiyoruz.
- Demokrasiye Evet, Faşizme Hayır.
- Hükümet istifa.
- Sınırsız grev hakkı.
- Siyasal örgütlenme özgürlüğü.
- Sömürüye son.
- Silahlanmaya Hayır.
- Kıbrıs'a bağımsızlık.
- Sekiz saatlik iş günü, 40 saatlik iş haftası.
- Sendika seçme özgürlüğü (Referandum)
- Lokavt Yasaklanmalıdır.
- Devlet Güvenlik Mahkemeleri Kaldırılmalıdır.

LASTİK İŞÇİLERİ ULUSLARARASI DAYANIŞMAYA ÇAĞRILDI

Otomobil lastiği fabrikası işçileri Grevde.

Amerika'nın dört büyük otomobil lastiği fabrikasında çalışan 68 bin işçi grevde bulunuyor. Grevci işçilerin çalıştığı Gudyir (Goodyear), Uniroyal, Gudriş (Goodrich) ve Fayrstın (Firestone) şirketlerinin diğer kapitalist ülkelerde de fabrikaları bulunuyor.

Dört şirket, Amerika'daki grevi tesirsiz hale getirmek için diğer ülkelerde çalışma süresini ve üretimi artırmaya çalışıyor. İşçiler fazla çalışmaya zorlanıyor.

Bu şirketlerin işyerlerinde ve başka lâstik fabrikalarında çalışan işçilerin sendikaları Uluslararası birliğine karşı, işçilerin Sendikaları Federasyonu'na (ICF) bağlıdır. ICF, sermayenin uluslararası birliğine karşı, işçilerin de birlik ve dayanışmasını sağlamaya çalışmaktadır. Bunun için geçen hafta Cenevre'de ICF'ye bağlı sendikaların 19 ülkeden gelen temsilcileri ortak bir toplantı yapmışlardır. Toplantı sonunda Amerikan işçilerinin grevlerinin başarısı için bu dört şirketin dünyadaki bütün işyerlerinde iş bırakılması kararlaştırılmıştır.

Bu amaçla ICF, 1 Mayıs günü bütün sendikalara bir çağrı göndermiştir. Çağrı uygulandığı taktirde, sermayenin uluslararası birliğine karşı, işçi sınıfının uluslararası dayanışması bir kere daha açıkça görülmüş olacaktır.

PATRONLAR POLİTİKACILAR

SANAYİCİLER İSTEKLERİNİ BİLDİRDİLER

Bu yılın mart ayı başında Sanayi Odaları Başkanı Sakıp Sabancı bir heyetle birlikte AP, MSP, CHP liderlerini ziyaret etti. Bu ziyaretlerin amacı gittikçe kötüleşen ekonomik ve siyasi durum hakkındaki sorunlara çözüm aramaktı. Sanayicilerin istekleri şunlardı :

— Sanayide hamle yapmak, temel sanayiye yönelmek için yeni dış kaynaklar (kredi) bulunmalıdır.

— Teşvik arttırılmalıdır. Teşvik politikası bu haliyle yetersizdir.

— Türkiye'nin Ortak Pazarla ilişkileri yeniden düzenlenmelidir.

— Enerji sorunu kangren olmuştur. Buna köklü tedbirler getirilmelidir.

— Fiyat Kontrol Komitesinin işleyişi kötüdür. Kırtasiyecilik ve bürokrasi fazladır. Her iktidar değiştiğinde yönetici kadronun bütünüyle değişmesi işleri aksatmaktadır. Bu sorunlar halledilmelidir.

— Siyasi güçsüzlük ve sosyal huzursuzluk ekonomik gelişmeyi olumsuz yönde etkilemektedir. Huzur ve istikrar sağlanmalıdır.

Sanayiciler bu sorunlarını siyasi parti başkanlarına ilettiler. Siyasi liderlerin bu konularda neler düşündüğünü kontrol ettiler. Ve gördüler ki, gerek Erbakan, gerek Ecevit sermaye sınıfına yaranabilmek için büyük bir yarış içindedir. Onlardan temel konularda işbirliği yapmalarını istediler. Neticede bu görüşmeden memnun ayrıldılar.

Aşağıda yayınladığımız Demirel, Erbakan ve Ecevit'in sanayicilere söyledikleri, sermaye partilerinin sanayicilere yaranma yarışının belgeleridir.

ERBAKAN ÜCRETLERİ YÜKSEK BULUYOR

● Siyasal, ekonomik ve sosyal konulara ilişkin hızlı bir çalışma temposu içindeyiz.

● İşsizlerin sendikalaşması: Şunu gözden uzak tutmamak gerekir ki, binlerce insan ayda 500 liraya bir yer ararken, binlerce lira alan sendikalı işçi üretimi durduruyor.

● İşte sendikal mücadelenin bugünkü İngiltere'si. Güneş gören imparatorluk, güneş görmeyen bir ülke haline dönmüştür. Zira toplu sözleşme ve ücret pazarlığı mücadelesini sürdürenler, odalardan çıkıp güneşi görecek vakit bulamamaktadırlar.

● Hükümet temel politikasını tesbit etmeden, kamu iktisadi kuruluşlarında toplu sözleşme imzalanmıyacaktır.

● İhracatta, bir numune göndermek için 44 imza gerekli. İhracat yapılacak vasatı temin etmeye mecburuz. Formaliteleri kaldırabilecek bir yetki kanununa ihtiyaç var. Aksi halde mevcut engelleri yıllarca kaldıramayız.

● Enerji üretimi ile ilgili Çukurova Şirketinin yatırımını destekliyeceğiz. Sanayi hammaddesinde darlık yaratmayacağız. Yalnız ihtiyaçlarınızı bize zamanında bildirmelisiniz.

● Avrupa Ortak Pazarı ile aramızda mevcut durum lehimize değildir. Türkiye'nin Avrupa ile tek devlet olmasına karşıyız. Ortak Pazarın siyasi gayesini kabul etmiyoruz.

● Devalüasyon kesinlikle söz konusu değildir. Gereğinde kur ayarlamaları yapılacaktır.

● Sanayicilerle yapılan toplantı faydalı olmuştur. Tekrarı uygun olur.

DEMİREL DEVLET GÜCÜNÜ SERMAYENİN EMRİNE VERİYOR

● Hükümeti kurduğumuzdan bugüne kadar geçen 11 ay içinde sanayimizi hammeddesiz, dövizsiz ve enerjisiz bırakmadık. Vazifeye devam edersek bundan sonra da bırakmayacağız. Bunların yanında işyeri huzuru da mevcut olursa bir işletmenin ihtiyacı olan rasyonel üretim şartları sağlanmış olur. Biz Türk Hür Teşebbüsünün işletmelerini rasyonelleştirmesini bekliyoruz.

● Türkiye'de rekabet gücü olan endüstriler kurulmalıdır.

● İşyeri huzurunu bizler sağlarız. Ancak sizler de üzerinize düşeni yapmalısınız. Şunu da ifade edeyim ki, işyeri huzursuzluğu sadece bugünün konusu değildir. Biz bu konuda kesin kararlıyız. Okullarda ve fabrikalarda çalışma huzurunu sağlamak için devletin bütün güçlerini seferber edeceğiz.

● Ödemeler dengesindeki açığı kapatmadan Türkiye'yi bağımsız yapamayız. Sokakta bağırarak Türkiye bağımsız yapılmaz. Ekonomimiz gelişmeden sokağın hakkından gelinmez.

● Enerjisiz kalmayacağız. Döviz sıkıntısı da olmayacaktır. İhracata dönük yatırım teklifleri getirirseniz sizlere her ölçüde yardımcı oluruz. İki milyar dolarlık ihracat ile büyük devlet olunmaz.

● Altı ay içinde Ortak Pazar ile olan ilişkilerimiz yeniden ele alınacaktır. İşçilerimizin Ortak Pazar ülkelerinde serbest dolaşımı sağlanmalıdır. Endüstrimize göre müşterek ilişkiler kurulmalıdır. Kredi nisbeti yükseltilmelidir.

● Hür Teşebbüs, mülkiyet ve miras hakkı olmayan bir ülkede demokrasi olamaz ve o durumda rejim tehlikeye düşmüş demektir. Bugünkü siyasi iktidar servet ve hür teşebbüse karşı değildir. Üreticinin başlıca faktörü teşebbüstür. Biz Türk müteşebbisinin elinden tutacağız, onu ezdirmeyeceğiz.

● 25 senelik hizmet hayatımın 7,5 senesini Başbakan olarak memlekctime hizmet vererek geçirdim. Başında bulunduğum bu hükümetin ve diğer zamanlardaki iktidarlarımızın hesabını her zaman veririm. Yalnız, devleti bu derece tahrip edilmiş olarak şimdiye kadar hiç görmemiştim. Elbirliği ile devlete sahip çıkmalıyız.

● Türk müteşebbisini hırsız sayan bir zihniyetle savaşıyoruz. Devletin organları arasına da servet düşmanlığı yerleştirilmiştir. Madene dokundurtma, toprağa dokundurtma, teşebbüsü hırsız say. Bu nasıl zihniyettir. Şeytan taşlamaktan namaz kılmağa vakit bulamıyoruz.

● Biz kırtasiyeciliğe karşıyız. Bir kalem mal ihraç etmek için 147 imzaya ihtiyaç var. İşte böyle bürokra-[illegible] de gecikme de olur, rüşvette olur. Yakında parlamentodan bazı yetki kanunları çıkartacağız.

● Ben, Fiyat Kontrol Komitesinin bir işe yaradığına inanmıyorum.

● Amerikan Kongresi bize boyunduruk takmış durumdadır. Başkan Ford ile bir kaç defa görüştüm. Hep «haklısınız» diyor. Asgari müştereklerde beraber olmalıyız.

● Bugünkü şartlarda hükümet kurmak zordur. Bu parlamentodan sola karşı başka bir hükümet çıkartamazsınız.

ECEVİT İŞÇİ SINIFINI SERMAYENİN DÜMEN SUYUNA SOKMAK İSTİYOR

● Siyasi istikrarsızlık çok sürmeyecektir. Erken seçim bunu çözecektir.

● Büyük partiler demokrasinin oyun kurallarında birleşmelidirler. Bir taraf futbol oynarken diğer taraf güreş tutmamalıdır. Rejimi korumak için AP'ye açık ve kesin tekliflerimiz oldu. Bu samimi tekliflerimiz karşılık görmedi. Birlikte hükümet kuramıyabiliriz, ama rejimi koruyabiliriz dedik. Ama cevap alamadık.

● Sosyal demokrasi, komünizmin gerçek önleyicisidir. Bu kadar çok oy almış ve ülkenin en güçlü partisinin, bölücülüğün ve komünizmin taraftarı olduğu yolundaki iddialar doğru olsaydı rejim ve devlet zaten çökerdi. Biz rejimin bekçisiyiz.

● Türkiye silah almak için kendisi rüşvet verecek durumdadır. Rüşvet almak diye bir konunun olduğunu sanmıyorum.

● Türkiye, dış politikada riskli bir yola girmemelidir. Ve NATO'dan ayrılmamalıdır. Ancak, ilişkilerini NATO ve Ortak Pazar dışında da genişletmelidir. Başka ülkelerle yakınlaşmamız çok yerindedir. Bunu yaparken Amerika ile hasım durumuna girmek de gerekmez.

● Sanayileşmenin tarımı ihmal ederek gerçekleşebileceği zannedilmiştir. Üçüncü Beş Yıllık Plan, sanayileşmek için tarımın ihmal edilmesi esasına dayanmaktadır.

● Sanayimizin bugünkü durumu «sera sanayi» olarak vasıflandırılmalıdır. Çünkü devamlı teşviklerle ayakta durabilmektedir. Seranın dışına çıkarıp, enjekte ettiğiniz teşviki kestiniz mi solmaktadır. Dolayısıyla sanayimizi mali bakımdan güçlendirmek lazımdır.

● Türkiye'de devlet sektörü ideolojik olmayan sebeplerden doğmuştur. Devlet sektörü ekonominin yükünü taşımak için kurulmuştur. Ama bugün ekonomiye yük olmuştur.

● Şili'de Allende hükümeti çeşitli siyasal guruplardan kurulu idi. Allende bu gurupları tatmin için devleti parsellemeye gitmiştir. Yıkılışında başlıca etkenlerden biri bu olmuştur. Bugün ülkemizde aynı zihniyetle devlet parsellenmektedir.

● Ortak Pazar - Türkiye ilişkilerinin temeli olan Ankara anlaşmasını biz yaptık. Diğer altyapı konusunda Türkiye çok geridedir. Sulama oranı bizde yüzde 8, Yunanistan'da yüzde 25, gelişmiş ülkelerde yüzde 80'dir.

● Biz spekülatif (vurguncu) kazançları önleyebilirsek, sizden (sanayicilerden) o zaman daha az kârla çalışmanızı isteyebiliriz.

● Sendikal rekabetin olumsuz sonuçları hakkındaki fikirlerinize tamamen katılıyoruz. Ama çözüm, sendika sayısını azaltıcı yasal değişiklik yoluna gitmek değildir. Sarı sendikacılığı teşvikten kaçınmak gerekir. Zamanla demokratik işçi hareketi birleşip bütünleşme gereğini duyacaktır.

● İşçi - İşveren - Devlet arası üçlü kurulun gerçekleşmesini biz de uygun görüyoruz. Ama sendikal harekette bütünlük sağlanmazsa üçlü kurul bir işe yaramaz. Sendikal rekabeti ortadan kaldırma gayretleri Türk-İş'in isteksiz davranışı nedeniyle netice vermemiştir.

● Türk-İş'in de, DİSK'in de tabanı yüzde 80 CHP'lidir. İki işçi konfederasyonu uzattığımız eli tutmazsa biz de tabanda faaliyet gösteririz. Yöneticiler fikri yapısı itibarıyla ayrı da olsalar biz tabanı birleştireceğiz. Buna kararlıyız.

● İşçiyle bütünleşmemiş bir hükümetin başarı şansı yoktur. İskandinav ülkelerinde üçlü kurulun yararlı oluşu, hükümetlerin işçiye dayanışından gelmektedir. Böyle bir bütünleşmeyi ancak bizim gibi bir demokratik sol parti sağlayabilir.

● Bazı iş adamları, bol bol kazanç yanında siyasal iktidarlara da etkili olmayı arzu edebilir. İşçiyle bütünleşen bir demokratik sol iktidar iş adamlarının bu arzusunu engeller. Ama onlara huzur, güvenlik, istikrar sağlar. Anarşi olmayan bir toplum içinde yaşamayı, çocuğunun kaçırılmayacağını, fabrikasının bombalanmıyacağını bilerek huzur içinde çalışmayı isteyenlere, biz bunları gerçekleştirecek bir hükümet kurmayı vaad ediyoruz. Biz ne Dubçek, ne de Allende durumuna düşecek kadar safız.

● Ankara Belediyesi'ndeki bir temizlik işçisi bir teknik elemandan daha fazla ücret alıyor. Bu bir dengesizliktir. İşçinin kazancını azaltmak değil fakat teknik personelin meslek adamı durumunu düzeltmek gerekir.

● Şiddetten, anarşiden bahseden her solcuya ben bir kışkırtıcı ajandır demekten çekinmiyorum.

● Devletin patron olduğu bir yerde toplu sözleşme tam yürütülemez. Devlet işletmelerinin kendi kendilerini yönetir duruma gelmeleri lazımdır. Siyasal iktidar müdahalesine açık bürokratik yöntemden kurtarılıp demokratik işletmeciliğe **kavuşturulmalıdır.**

Yorum

Üç siyasi lider sermaye sınıfının sorunlarına kendi programlarına uygun çözümler önermektedir. Ancak hepsi de rejimi korumak, sermayedarları güvence altına almak, daha kârlı yatırım imkânları ve sermaye sınıfının istediği sosyal huzuru sağlamak fikrinde birleşmektedir. Bütün bunlar işçilerin daha fazla sömürülmesi, seslerinin daha fazla kısılması pahasına gerçekleştirilecektir.

Demirel, sermaye sınıfına siyasi iktidarda kaldığı sürece sadakatle hizmet etmeyi vaad etmektedir. Çalışma huzurunu sağlamak bahanesiyle işçi sınıfı üzerine her türlü baskıyı getirmek istemektedir. Devletin askerini ve polisini işçilerin üzerine saldırtmayı düşünmektedir. Tüm devlet güçlerinin seferber edilmesinden kasdedilen budur.

Demirel, sermaye sınıfına her türlü teşvik ve vergi iadesi sağlamaya hazır olduklarını söylemektedir. Devalüasyon yapılmayacaktır demekte, fakat küçük küçük devaluasyonlarla (paranın değerinin düşürülmesi) halkı aldatmaktadır. «Rejim tehlikeye düşüyor» diye feryat etmektedir. Onun kasdettiği rejim, özel sektör, mülkiyet ve miras haklarının oluşturduğu kapitalist rejimdir. Sanayiciler bu rejimin tehlikeye düşmesini elbette istemezler. Fakat işçilerin ne fabrikaları nede çocuklarına bırakacakları mirasları yoktur.

Erbakan, sermaye sınıfına yaranmakta çok ileri gidiyor. Kapitalist düzenin kendi aksaklığından doğan işsizler ordusunu sendikalı işçilere karşı kışkırtıyor. Bu amaçla işsizlerin sendikalaşmasını öneriyor. Erbakan'a göre işçiler iş bulduklarına şükredeceklerine toplu sözleşmelerle ücret artışı istiyorlar, grev yapıyorlar, üretimi durduruyorlar. Oysa diğer yanda 500 liraya çalışmaya hazır dünya kadar işsiz vardır.

Erbakan istiyor ki, sermayedarlar kendilerine karşı mücadele eden işçileri rahatlıkla işten atabilsinler. Sonra da ucuz işgücü bulabilsinler. Böylelikle daha fazla kâr sağlayabilsinler. Üstelik işçileri uysal köleler haline getirebilsinler. Erbakan, kapitalist düzenin suçlarını çalışan sendikalı işçilere ödetmek istiyor.

Erbakan'ın bu niyetleri faşist devlet anlayışının bir örneğidir. İşçi sınıfı bu düşmanca fikirlere karşı çıkmalıdır.

Ecevit ise, CHP programının sermaye sınıfının uzun vadeli çıkarlarını temsil ettiğini ileri sürüyor. İşçi sınıfının mücadelesine karşı ancak sosyal demokrat partilerin «rejimin bekçisi» olabileceğini söylüyor. Ve sosyal demokrat iskandinav ülkelerini örnek gösteriyor. Türk-İş ve DİSK'i tabanda birleştirip işçi - işveren - devlet kurulunu oluşturacaklarını belirtiyor. Böylece işçi sınıfının sendikal hareketini kontrol altına almayı hesap ediyor. Sınıf uzlaşmacılığı sağlayarak işçi sınıfının siyasi mücadelesine de set çekmeyi düşünüyor. Ayrıca, sistemin işleyişini büyük sermayenin çıkarları doğrultusunda düzelteceğini vaad ediyor.

Ecevit, emperyalist ülkelerin saldırgan kurumu olan NATO'dan çıkılmaması, Amerika'ya düşman olunmaması gerektiğini söylüyor. Böylece tercihini kapitalist sistemden yana koyarak sermaye sınıfına teminat veriyor.

Görüldüğü gibi sermaye partileri sermaye sınıfına hizmet yarışında. İşçi sınıfını sindirmek istiyorlar. İşçi sınıfı da bunlara karşı, kendi öz ekonomik ve siyasi örgütlerine sahip olarak güçlü olabilir.

TÜRKİYE İŞÇİ SINIFI NE YAPMALI

İSHAK KAFKASLI

- 20 -

bağımsızlık değil barış mücadelesi

TÜRKİYE NASIL BİR ÜLKEDİR

Emperyalizme karşı dünya çapında mücadele eden güçlerin, mücadele yollarının neler olduğunu biliyoruz. (1) Şimdi yapacağımız ikinci iş Türkiye'nin nasıl bir ülke olduğunu anlamaktır. Böylece dünya çapındaki mücadele yollarından hangisinin - veya hangilerinin - Türkiye için geçerli olduğunu tayin etmektir. Türkiye ekonomik, politik ve askeri yönden emperyalist devletlere bağımlı «sömürge» veya «yarı sömürge» bir ülke midir? Türkiye, örneğin İran gibi feodal durumu ağır basan, demokratik hakların hiç bulunmadığı bir ülke midir? Yoksa İspanya gibi «faşist» bir ülke midir? Yahut da politik bağımsızlığına sahip, kapitalist bir ülke midir?

Bu konuda öncelikle yine sosyalist parti programlarına bakabiliriz. Onlar Türkiye'yi nasıl değerlendiriyorlar ve emperyalizme karşı mücadele olarak niçin «bağımsızlık» mücadelesi öneriyorlar.

SOSYALİST PARTİLER VE TÜRKİYE

Sosyalist partiler ve komünist partisi Türkiye'yi birbirine yakın bir şekilde değerlendirmektedirler. Partiler arasında bazı ufak tefek ayrılıklar vardır. Ancak genel hatlarıyla Türkiye'nin ekonomik yapısı ve emperyalist sistemle ilişkisi konusunda hemfikirdirler. Şöyle ki :

«Ekonomik ve politik bağımlılık» konusunda partiler aynı görüşleri paylaşmaktadır. Yalnız Türkiye İşçi Partisi (TİP) programında, diğerlerinden farklı olarak «bütünleşme»den söz edilmektedir.

Bunun gibi Türkiye'nin «kapitalist» bir ülke olduğu konusunda partiler hemfikirdir. Fakat Türkiye Emekçi Partisi (TEP) programında hem «geri bir tarım» ülkesi denilmekte, hem de «feodal ilişkileri barındıran kapitalist düzen»den söz edilmektedir. Sosyalist Parti (SP) programında ise açık bir tanımlama yoktur. Türkiye için «geri bırakılmış ülke» deyimi kullanılmaktadır.

Biz bu yazıda sosyalist partilerin programlarının tamamını ele almıyoruz. Sadece konumuz bakımından parti programlarında ne dendiğine bakıyoruz. Sonra da kendi fikrimizi söylüyoruz. Parti programlarının tamamının ele alınması ve bir bütün olarak partilerin tek tek, geniş inceleme ve değerlendirilmesi bu yazı serisinin ikinci bölümünde yapılacaktır. Yani yazı serisinin «Türkiye» kısmında bu konu üzerinde geniş olarak durulacaktır. İmkân bulunursa parti programlarının açıklanmasında parti yetkilileri ile konuşmalar yapılacaktır.

Şimdi Türkiye'nin ekonomik ve politik yapısını partilerin nasıl değerlendirdiğine bakalım:

TÜRKİYE KOMÜNİST PARTİSİ :

«Türkiye, bugün, derebeylik artığı ilişkilerin hala yaşadığı, memleketin ekonomik, politik, stratejik kilit yerlerine, ordusuna emperyalist devletlerin el attığı, bu yüzden egemenlik haklarından bir çoğunu yitiren kapitalist bir ülkedir.

...Bu geriliği, koyu yoksulluğu belirleyen etkenlerin başlıcası Türkiye'nin sadece kapitalist ülke olması değildir, aynı zamanda ekonomik ve politik bakımdan emperyalizmle bağımlı bir devlet olmasıdır. Türkiye, egemen sosyal sistemi kapitalizm olan bir ülkedir.»

TÜRKİYE EMEKÇİ PARTİSİ :

«Türkiye bugün emperyalist dünya sistemi içinde, sömürülen ülkeler safında geri bir tarım ülkesidir.

Yurdumuz Türkiye, emperyalizmin sömürü mekanizmasının dişlerine yakalanmıştır.

Türkiye'nin feodal ilişkileri barındıran bağımlı kapitalist düzeni.. Türkiye... ...toprak altı, toprak üstü zenginlikleri emperyalist tekeller tarafından talan edilen bir ülkedir.» (2)

SOSYALİST PARTİ :

«Geri bırakılmış ülkeler, emperyalist ilişkilerin ağına düşmüş, böylece bir ya da birkaç devletin tekelci sermayesinin sömürüsüne tabi olduğu için, ekonomik bakımdan dış çıkarlara bağlı, politik bakımdan da tam bağımsız olmayan ve dışa bağlı kesimler, öteki kesimler aleyhine geliştiğinden ekonomik gelişmesi uyumsuz, dengesiz ve frenlenmiş bulunan toplumlardır. Türkiye de bu toplumlar arasında bulunuyor.

«Ulusal Kurtuluş Savaşımız zaferle sonuçlanmış olmasına rağmen, Türkiye Cumhuriyetini ekonomik bağımsızlığa kavuşturamadı. Dışa bağlı sömürücü ilişikler devam etti. Atatürk'ün yaşadığı dönemde korunmasına özenle çaba harcanan politik bağımsızlığımızı da sonradan yitirmeğe başladık.» (3)

TÜRKİYE SOSYALİST İŞÇİ PARTİSİ :

«Dünya emperyalist kapitalist sistemine bağımlı geri bir ülke olan Türkiye'de, hakim üretim tarzı kapitalizmdir.

...Türkiye de kapitalizm EMPERYALİZME BAĞIMLI olmuştur.

Üstelik ekonomisi, emperyalist sisteme bağımlı olan ülkemiz...» (4)

TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ :

«Türkiye, emperyalizm aşamasındaki kapitalizmin ilişikler ağının içindedir ve emperyalizmin politik, ekonomik ve askeri baskı ve sömürüsü altındadır.

Egemen ilişikleri bakımından Türkiye kapitalist bir ülkedir. TÜRKİYE KAPİTALİZMİ EMPERYALİZME BAĞIMLIDIR.» (5)

Görüldüğü gibi arada bazı farklı noktalar olmasına rağmen sosyalist partilerin Türkiye'yi değerlendirmesi birbirine benzerdir. Bu değerlendirmeyi en genel hatlarıyla şöyle tanımlıyabiliriz: «TÜRKİYE, EKONOMİK VE POLİTİK BAKIMDAN DÜNYA EMPERYALİST SİSTEMİNE **BAĞIMLI, GERİ, KAPİTALİST** BİR ÜLKEDİR.

Biz «bağımlı» olmak dışında, Türkiye'nin geri ve kapitalist bir ülke olduğu fikrine katılıyoruz. «Bağımlılık» konusuna geçmeden evvel TİP programına tekrar bakmamız gerekmektedir. Programda bir yandan «bağımlılık» tam söz edilirken, diğer yandan «bütünleşme»den söz edilmektedir. Şöyle ki :

«Türkiye, hiçbir zaman tam sömürge olmamış, fiili ilişkilerde ne denli bağımlı duruma düşse de «bağımsız devlet» statüsünü yitirmemiştir.» (6)

Demek ki Türkiye İşçi Partisi programına göre «politik bağımlılık», hiç bir zaman söz konusu olmamıştır. Çünkü, Türkiye, ne dün ne de bugün «bağımlı devlet» durumuna düşmemiştir. Bu durumda normal olarak «politik bağımsızlık mücadelesi»nden söz edilmemesi gerekir. «Ekonomik bağımlılık» konusuna gelince. Programda şunlar söylenmektedir :

«EN ÖNEMLİSİ DE, TÜRKİYE KAPİTALİZMİNİN EMPERYALİZMLE BÜTÜNLEŞMESİDİR. Emperyalizmle bütünleşen yalnızca bir avuç «işbirlikçi burjuvazi» veya «finans oligarşisi» değildir. Büyük burjuvazinin yabancı sermaye ile içli dışlı olmasının yanı sıra, Türkiye kapitalizmi bir sistem olarak kapitalist dünya ile ekonomik, teknolojik, mali, politik ve askeri bağımlılık ilişkileri içinde bütünleşmiştir.

«Türkiye de antienperyalist mücadele esasında küçük bir azınlık dışında ulusun tümünün katıldığı, ulusal düzeyde bir mücadeleyi değil, emperyalizmle bütünleşmiş iç kapitalizmi de hedef alan sınıfsal düzeyde bir mücadeleyi içerir.

...çünkü gerçekten bağımsız ve ileri bir düzeye ulaşmak, ancak emperyalist-kapitalist dünya ilişkilerinin dışına çıkmakla mümkündür.» (7)

Programın bu cümlelerinden açıkca anlaşılması lazımgelen «ekonomik bağımlılık»tan çok «bütünleşme» nin söz konusu olduğudur. Ve «ulusal düzeyde» bir mücadele değil «sınıf mücadelesi» söz konusudur. Bu mücadele hiç şüphesiz «sosyalist iktidar» mücadelesidir. Bu cümlelerin yer aldığı bir programda artık «bağımsızlık» mücadelesinden söz edilmemesi gerekir. Fakat programda yer alan (daha yukarıya aldığımız kısımlar) diğer cümlelere dayanılarak «bağımsızlık» mücadelesi önerilmekte ve bu mücadele başa konmaktadır.

Diğer partiler yerli ve yabancı kapitalizmi birbirinden ayırdıkları, yerli kapitalizmin, yabancı tekellere «bağımlı» olduklarını söyledikleri ve «bütünleşmeden» hiç söz etmedikleri için «bağımsızlık» mücadelesinden söz etmekte haklıdırlar. Hatta (TSİP dışındakiler) «ulusal burjuvazi»nin varlığını dahi kabul ettikleri için, onların «bağımsızlık mücadelesi» önermeleri kendi içlerinde tutarlı bir mantıktır. Söyledikleri yanlıştır, fakat tutarlıdır. Buna karışlık TİP programında hem «bağımlılık»tan hem de «bütünleşme»den söz edilmektedir. Program bu haliyle ikili bir yapı göstermektedir. Ancak ikinci kısma aldıklarımızın tutarlı sonucu «bağımsızlık» değildir. Yani programın bu kısmında söylenenler doğrudur fakat önerilen mücadele tutarsızdır. Yani Sosyalist partiler tutarlı oldukları zaman yanılmakta, doğru söyledikleri yerde ise tutarsız olmaktadırlar.

EKONOMİK BAĞIMSIZLIK MÜCADELESİ

Sosyalistlerimize göre Türkiye, emperyalizme «bağımlı» bir ülkedir. Ekonomisi bağımlıdır, siyaseti bağımlıdır, askeriyesi bağımlıdır. Ancak bu bağımlılık ilişkilerine karşı «bağımsızlık» mücadelesi olarak neler yapılacaktır? Yapılacak olanlar söylendiğinde, atılan sloganların daha çok siyasi ve hatta askeri durumları içerdiği görülmektedir. Örneğin «bağımsızlık» mücadelesi denilince akla gelenler şunlardır : NATO'dan çıkılmalıdır. Amerikan üsleri kapatılmalıdır. Bunun ötesinde somut hedefler söylenememektedir.

Türkiye kapitalizmi ile emperyalist tekeller arasındaki ilişkileri sadece «bağımlılık» şeklinde ele almak, en azından noksan bir ele alıştır. Dünya kapitalist sistemi içinde yer alan ülkeler ve bu ülkelerin sermaye sınıfları arasındaki ilişikler artık bağımlılıktan öteye bir durum almıştır. Bu durum BÜTÜNLEŞMEDİR. Kaldı ki yapılacak mücadele açısından «bağımlılık» veya «bütünleşme» arasında çok farklı bir durum yoktur. Türkiye kapitalizmi emperyalizmle bağımlı veya onunla bütünleşmiş. Bu durumdan yani emperyalist-kapitalizmin sömürüsünden nasıl kurtulunabilir? Ve bu kurtulma mücadelesinde emperyalist-kapitalizme karşı çıkan, milli sermayeden (ulusal burjuvaziden) söz edilebilir mi? Yani emperyalist tekellerle işbirliği yapmadan ayakta kalabilecek milli bir sermayeden söz edilebilir mi? Özellikle Türkiye Komünist Partisi bunun söz konusu olabileceğini söylüyor. TEP ve Sosyalist Parti'nin de buna yakın düşündüğü söylenebilir. Fakat onlar milli sermayenin (ulusal burjuvazinin) örneğini vermiyorlar. Vermek istedikleri örnek ise bunu bizzat kendisi reddediyor. (8)

Çağımızda sermaye uluslararası bir durum almıştır. (9) Türkiye'de milli sermaye yoktur. En milli görüneni bile ayakta kalabilmek, varlığını sürdürebilmek ve gelişebilmek için dünya kapitalist sistemi ile bağlantılar kurmak, bunları korumak ve geliştirmek zorundadır. Uluslararası sermayeden kopuk ve bağımsız bir milli sermaye olamaz, ayakta kalamaz. Bunun mümkünü yoktur. Bu konuda sonuç olarak diyoruz ki :

1 — Türkiye sermaye sınıfı «işbirlikçi» ve emperyalizme «bağımlı» olmanın ötesinde, dünya sermaye sınıfı ile «bütünleşmiştir.» Emperyalist-kapitalist sistem içinde, kapitalist ekonomiye egemen olan tekellerin artık milli nitelikleri kalmamıştır. «çok uluslu» veya «uluslararası» sermaye her türlü milli nitelikten uzak, dünya çapında sömürüsünü sürdürmektedir.

2 — Türkiye'deki yerli sermaye, uluslararası sermayeye karşı uzlaşmaz bir çelişki ve mücadele içinde olamaz. Ancak aralarında bir pay kavgası söz konusu olabilir. Bugün yerli tekeller ile Ortak Pazar arasındaki kavga böyle bir kavgadır. Bu sermayenin, emperyalizme karşı, işçi ve emekçi sınıfların yanında yer alabileceğini düşünmek tamamen hayaldir. Kendimizi kandırmaktır. Belki biz kendimizi kandırırız ama, böyle söyliyerek milli olduğunu iddia ettiğimiz sermaye sınıfının bir bölümünü kandıramayız.

3 — Geçen sayımızda belirttiğimiz ve TİP programının bir kısmında belirtildiği gibi «ANTİ-EMPERYALİST VE ANTİ-KAPİTALİST MÜCADELE BİRLİKTE YÜRÜTÜLECEKTİR.» Bunun adı ise «bağımsızlık» mücadelesi değil, «sosyalist iktidar» mücadelesidir. Ancak kapitalist toplum yapısını değiştirmekle emperyalist sömürüden kurtulmak mümkündür.

POLİTİK BAĞIMSIZLIK MÜCADELESİ

TÜRKİYE BAĞIMSIZ BİR ÜLKEDİR

«Türkiye hiç bir zaman tam sömürge olmamış, fiili ilişkilerde ne denli bağımlı duruma düşse de «bağımsız devlet» statüsünü yitirmemiştir.» (10)

Gerçekten de bize göre Türkiye siyasal bağımsızlığı ve özgürlüğü olan bir ülkedir. Sömürge veya yarı sömürge bir ülke değildir. Bağımsızlığına gölge düşüren bir çok anlaşmalar yapılmış olması bu sonucu değiştirmez. O anlaşmalar aslında «bağımsızlığımızı» değil, «dünya barışını» tehdit eden anlaşmalardır. NATO ve CENTO gibi askeri örgütlere, Ortak Pazar ve Kalkınma için Bölgesel İşbirliği Teşkilatı»na (RCD) üye olmak, bağımsızlığına gölge düşürmüş olsa bile Türkiye esas itibariyle bağımsız bir devlettir. Türkiye Devleti sınırları içinde yaşıyan insanlar burjuva demokratik kuralları içinde yapılan seçimler sonucunda kurulan siyasi iktidarlar tarafından yönetilmektedir. Anadolu hiç bir yabancı devletin askeri, politik ve ekonomik işgali altında değildir. Anadolu toprakları üzerinde Amerikan üs ve tesislerinin bulunması, ülkenin bağımsızlığına gölge düşürse bile, esas itibariyle ülkenin siyasal bağımsızlığını tümünden yok eden durumlar değildir.

Türkiye kapitalist bir Avrupa ülkesidir. Bir Avrupa ülkesi olarak Helsinki'de «Avrupa Güvenliği» anlaşmasına imza atmıştır. Sosyalistler işlerine gelince Avrupalı olarak bu anlaşmaya sahip çıkıyorlar. İşlerine gelmeyince Avrupa'lı değil, Asya'lı olduklarını söylüyorlar ve «ulusal kurtuluş mücadelesinden» söz ediyorlar. Bu tutum, tutarlı bir davranış değildir.

Türkiye'yi bir Avrupa ülkesi olarak düşünmek sadece bir coğrafya meselesi değildir. Türkiye üretim güçleri ve üretim ilişikleri bakımından da kapitalist bir Avrupa ülkesidir. «Feodal» bir Asya-Afrika ülkesi değildir. Nitekim bütün sosyalist partiler Türkiye'nin kapitalist bir ülke olduğunu kabul ediyorlar. Öyleyse kapitalist bir ülkede yapılması gereken mücadele önerilmelidir. Bu mücadele ise «bağımsızlık» mücadelesi değil, «barış» mücadelesi ve sosyalizm mücadelesidir.

Türkiye toprakları üzeriade Amerikan üslerinin ve askerlerinin bulunmasına bakarak, işgal altında bir ülke gibi «bağımsızlık mücadelesinden» dem vurmak ciddi bir iş değildir. Örneğin Federal Almanya'da bizdekinden enaz 20 misli fazla (240 bin civarında) Amerikan askeri vardır. Fakat kimsenin aklına Federal Almanya'da «ulusal kurtuluş ve bağımsızlık» mücadelesi önermek gelmiyor. Alman sosyalistleri «barış-ileri demokrasi ve sosyalizm» için mücadele ediyorlar.

Politik bağımsızlık mücadelesi, ancak siyasi ve askeri işgal altındaki «bağımlı» ülkelerde söz konusu olur. Türkiye böyle bir ülke değildir. Türkiye gibi esasen politik bağımsızlığına sahip bir ülkede «bağımsızlık mücadelesi» önermek yanlış bir yoldur. Sonuç alınamıyacak bir yoldur. Boşuna gayrettir.

Gelecek yazı :
BAZI ELEŞTİRİLER VE BARIŞ MÜCADELESİNİN SOMUT HEDEFLERİ

---

1 — İşçi Davası, sayı: 57
2 — Türkiye Emekçi Partisi Programı - Emekçi dergisi, sayı: 5
3 — Sosyalist Parti programı - Sosyalist Yol dergisi, sayı: 1
4 — Türkiye Sosyalist İşçi Partisi yeni programından
5 — Türkiye İşçi Partisi program ve tüzüğü - TİP yayınları
6 — aynı kitap, sayfa: 6
7 — aynı kitap, sayfa: 9-10-12
8 — Bazı sosyalistlerimize göre ulusal burjuvazinin partisi CHP dir. Hatta CHP ilerici «ulusal burjuvazinin» partisidir. Onun için seçimlerde desteklenmeli, emperyalizme karşı birlikte mücadele edilmelidir. Fakat ne yazık ki CHP nin başkanı Ecevit, bizzat kendisi, Türk-İş kongresinde yaptığı konuşmada «Ulusal sermaye» iddiasını reddederek şöyle dedi :

«Çağımızda ulusal sermaye diye birşey yoktur. Çağımızın sermayesi, çok uluslu sermayedir. Ve bir ülkenin kendi içindeki özel sermaye de bir boyun üzerine yükseldi mi, bir ölçünün üstüne yükseldi mi, o, çok uluslu sermaye ile bütünleşmek, onun uydusu olmak durumundadır.» (Yürüyüş, sayı: 54)

Ecevit açıkca «ulusal burjuvazi» yoktur diyor. Ama bizim sosyalistlerimiz ısrarla inatla «var» diyor ve Ecevit'e, böyle bir burjuva partisinin başkanı olduğunu söylüyorlar.

9 — «sermayenin uluslararasılaşması» - İşçi Davası, sayı: 24
10 — TİP programı, sayfa: 6

İŞÇİ DAVASI

MADEN İŞÇİSİNİN MÜCADELE TARİHİ

İŞÇİDEN KOPUK SENDİKACILIK

Adı Soyadı	Görev süresi	Eki deki işi
MEMDUH SUER	1946—1947	Şefporyon
MUSTAFA KOÇER	1947—1950	Şef madenci
NECATİ DİKEN	1950—1954	Ustabaşı
ÖMER KARAHASAN	1954—1960	Ustabaşı
NİYASİ YILDIZ	1960	Ustabaşı
RASİM GİRGİN	1960	Şef madenci
MUZAFFER YILMAZ	1961	Şef madenci
MEHMET ALPDÜNDAR	1961—1964	Gaz-İst-Hiz.
OSMAN İPEKÇİ	1964—1972	Şoför
MEHMET TEZER	1972—1976	Başçavuş

Kuruluşundan bu güne kadar ZMİS de Başkanlık yapanlar.

Bu günkü ZMİS (Zonguldak Maden İşçileri Sendikası) 1946 da kuruldu. O günkü ismi «cemiyet» idi. 1947 Şubatında «Sendika» isimli ismini aldı. 1963 yılına kadar doğru dürüst bir sendika çalışması yapılmadı. O dönemde Sendikaların Toplu sözleşme ve Grev yetkileri yoktu. Sendikacılar göstermelik bir işçi temsilcisi durumundaydılar. Eski başkanlardan biri o dönemi şöyle anlatır : **«1947 den 1963 e kadar EKİ idaresi tek taraflı karar verirdi. Eğer ciddi bir sorun varsa sendikacılar ilgili bakanlara başvururlardı. Eğer hükümet evet derse sorun çözülür, demezse yapacak bir şey kalmazdı. Ancak 1963 yılında Avrupadaki gibi bir sendikacılık başladı.»**

Yukarıda görüldüğü gibi Sendika başkanlığı yapanların ortak yanları vardır. Başkanların hepsi «guruplu» işçilikten değil daimi işçilikten gelmedir. Ve yine başkanların hepsi işyerinde amir durumunda olanlardandır. Bir de başkanların çoğunun Zonguldak dışından ve özellikle doğu Karadeniz bölgesinden gelen işçilerden olması dikkati çekmektedir.

Gerçekten de başkanlardan sadece Mehmet Alpdündar ve Mehmet Tezer Zonguldak doğumludur. Bu da bu güne kadar sendika yönetiminde dışarıdan gelme, daimi ve az çok ustalığı olan işçilerin ağır bastığını gösterir. Ancak son zamanlar da durum değişmektedir.

İşte ZMİS'in bu güne kadar neden işçiden kopuk olduğunun önemli nedenlerinden biri de budur. Yöneticilerin işçiden çok işverene yakın kişilerden olması ve kişisel çıkarlar peşinde koşması yüzünden Sendika işçi çıkarlarını koruyamamıştır. Sendikanın üst kademesinde görev yapanlar bunun karşılığını almışlardır. Eski başkanlardan Mustafa Koçer ve Necati Diken milletvekili olmuşlardır. Ömer Karahasan 1960 dan sonra Kurucu Meclis üyesi olmuştur. Bunların yanında bir çok Amerika seyahatleri eğitim bahanesi ile yapılmıştır. Ayrıca işçi konferanslarına katılmak üzere diğer ülkelere gidilmiştir. —devam edecek—

ADANA - MERSİN İŞÇİLERİ

ADANA'DA ÇİMENTO İŞÇİLERİ DİRENİŞ YAPTI

Adana Çimento Fabrikası işçileri direniş sırasında görülüyor.

(Foto - İşçi Davası)

Adana (İŞÇİ DAVASI) —

Adana Çimento Fabrikası'nda çalışan 750 işçi, işyerindeki çalışma şartlarını değiştirmek için 10 günlük bir direniş yaptı. İşçiler 8 Nisan 1976 günü topluca işi bıraktılar. Fabrika yöneticileri direnişi kırmak için harekete geçtiler. İşçileri «kanunsuz eylem» yapmakla suçladılar. Adana Savcılığı direnen işçilerden 20 sini mahkemeye sevketti. Ancak Mahkeme işçileri serbest bıraktı. İşçilerin kararlı mücadelesi sonunda fabrika yöneticileri anlaşma yoluna gittiler. 18 Nisan günü sendika ile fabrika arasında bir yazılı anlaşma imzalandı. İsteklerinin çoğu kabul edilen işçiler bundan sonra işbaşı yaptılar.

ÇİTOS-İŞ GENEL BAŞKANI İLE GÖRÜŞME

Adana Çimento Fabrikası işçileri bağımsız bir sendika olan «ÇİTOS-İŞ» Sendikasının üyesi. Gazetemiz direniş konusunda ÇİTOS-İŞ Genel Başkanı ERDEM ÖZDEMİR ile görüştü. Bu görüşmeyi aşağıda veriyoruz :

Soru : Neden direnişe geçtiniz?

Cevap : Bazı sendikal haklarımızı almak ve fabrika yöneticilerinin baskılarını protesto etmek için direnişe başladık.

Soru : Ne gibi istekleriniz var?

Cevap : En başta saat ücretlerine 100 kuruş zam istiyoruz. Çünkü çimento fiyatına yeni zam yapıldı. Ayrıca şunları istiyoruz : Yemekler iyi çıksın. Fazla mesailer düzene girsin. Viziteye çıkış kolay olsun. Muvakkat işçilik kalksın. İşe gidiş geliş yeniden düzenlensin...

Soru : Direnişe bütün işçiler katıldı mı?

Cevap : Hemen hemen hepsi katıldı. Başta on beş - yirmi kişi katılmak istemedi. Onların asıl amacı bu işyerinde «sarı» bir sendikayı sokmak. Ama işçi arkadaşlarımız bu bölücülere uymadılar. Direniş süresince bütün işçiler kararlı bir mücadele verdi.

Soru : Direnen işçilerden 20 sinin mahkemeye verilmesini nasıl karşıladınız?

Cevap : İşçiler mahkemeye verilen arkadaşlarımızı yalnız bırakmadı. Bütün işçiler mahkemede ifade verdi. Savcının dediği gibi bu arkadaşların «tahrikçi», «teşvikçi» falan olmadığını söylediler.

Soru : Direnişinizi başka işyerinden işçiler destekledi mi?

Cevap : Adana'daki demokratik kuruluşlar direnişi destekledi.

Soru : Sendikanız neden «bağımsız» olarak çalışıyor?

Cevap : Biz mevcut konfederasyonları işçiden kopmuş olarak görüyoruz. Tepedeki yöneticiler tabanın gerisinde kalmıştır. Bu nedenle «bağımsız» olarak kalıyoruz.

BİR ÇİMENTO İŞÇİSİ İLE GÖRÜŞME

Gazetemiz, Adana Çimento Fabrikası'nda çalışan işçilerden ERGÜN YILDIZÇAKAR ile de görüştü. Bu görüşmeyi kısaca veriyoruz :

Soru : Çok az da olsa, bazı işçilerin direnişe katılmayışını nasıl görüyorsunuz?

Cevap : Bu kişiler işçi sınıfına ihanet ettiler. Direnişimizi kırmaya çalıştılar. Fakat emellerine kavuşamadılar.

Soru : Neden fabrika yöneticilerinin istifasını istiyorsunuz?

Cevap : Fabrika yöneticileri hem bizim haklarımızı vermiyor. Hem de fabrikayı zarara sokuyor. Bizim isteklerimiz 600 bin lira tutuyor. Halbuki fabrikanın zararı 20 milyon liradır. Yalnız fabrika müdürünün değil üç yardımcısının da istifasını istiyoruz.

Soru : Duyurmak istediğiniz bir şey var mı?

Cevap : Biz, «patronlara, sömürücülere paydos» demek için direndik. Şuna inanıyoruz ki, bütün işçiler tek yumruk halinde birleştiği gün bütün haklarını alacaktır.

Yaralanan işçi ve ailesi hastanede.

İŞ CİNAYETLERİ DEVAM EDİYOR : BİR İŞÇİ ÖLDÜ, BİR İŞÇİ KOMADA.

Ereğli Kömürleri İşletmesi (E.K.İ.) işyerlerinde iş kazaları devam ediyor. 1976 yılının ilk dört ayında 16 işçi öldü.

Geçen hafta Karadon üretim bölgesinde iki ayrı iş kazası oldu. Bir işçi öldü. Bir işçi yaralandı.

Ölen işçi HÜSEYİN BOZKURT 30 yaşında idi. Kömür çıkarımında çalışan bir kazmacı yedeğiydi. Bilmediği bir kömür ayağına verilmişti. 1 Mayıs Cumartesi gündüz vardiyasında bir göçük oldu. İşçi Hüseyin bu sırada havasız bir bölümde sıkışıp kaldı. Havasızlıktan boğularak öldü.

Yaralanan işçi MEHMET AYDIN daha gençti. Beş çocuk babasıydı. Ocak içinde vinççi olarak çalışıyordu. Vagonların arasında sıkışarak yaralandı. Önce Zonguldak sigorta hastanesine kaldırıldı. Sonra Ankara'ya gönderildi.

Gazetemiz muhabiri, işçi Mehmet'in akrabalarıyla görüştü. Hastanede Mehmet'in başında bekleyen ailesi kederli ve ağlamaklıydı. Komadaki oğlunun başucunda duran anası şöyle diyordu :

«Üç yıl önce bir oğlumu daha kaybettim. O da ocakta çalışıyordu. Şimdi de Mehmet'im bu hale geldi. Kazayı duyar duymaz geldik. Üç yıl önceki gibi olmaz inşallah. Allah oğlumu bize bağışlasın.»

Ağabeyi İsmail de şöyle diyordu : **«Ne söyleyeceğimi şaşırdım, Mehmet'in çocukları daha çok küçük. Bunlara şimdi kim bakacak.»**

Hastanede Mehmet'i ziyarete gelen arkadaşları da şunu söylediler : **«Ocaklarda tedbir alınmazsa daha çok daha arkadaşımız ölecek. Arkadaşlarımızı göz göre göre kaybediyoruz.»**

Evet, ocaklarda emniyet tedbiri alınmalıdır. Maden işçileri sendika yöneticilerine bu yolda baskı yapmalıdır.

İŞÇİ DAVASI: İşçilerin haftalık ekonomi ve politika gazetesi. Sahibi: Yıldırım Eryılmaz / Sorumlu müdür: Şengül Karademir / Yönetim yeri: Nizam cad. Birlik iş hanı, kat: 3, No: 311 - ZONGULDAK. / Yazışma adresi: P.K. 68 - Zonguldak / Tel: 3886 / İstanbul bürosu: Alemdar mah. Çatalçeşme sok. Atalay iş hanı, No: 27, Cağaloğlu - İSTANBUL / Abone: altı aylık 25 Tl. yıllık: 50 Tl. / Yabancı ülkeler için abone ücreti üç katıdır / Dizgi : BAŞARAN Matbaası / Baskı : UFUK Matbaası / Telefon : 26 43 09 - Cağaloğlu - İst.

MERSİN'DE PLASTİK İŞÇİLERİ 14 AYDIR GREVDE

LASTİK-İŞ Sendikası Mersin Şube Başkanı FEVZİ AKPOLAT

Mersin - Tarsus yolu üzerindeki PLASTİK fabrikasında çalışan 30 işçi, 15 aydır grev yapıyor. Grevi, DİSK'e bağlı LASTİK-İŞ Sendikası yönetiyor. Gazetemiz LASTİK-İŞ şube başkanı FEVZİ AKPOLAT ile grev konusunda bir görüşme yaptı. Bu görüşmeyi aşağıda veriyoruz :

Soru : Greviniz neden bu kadar uzadı?

Cevap : Çeşitli nedenler var. Önce fabrikanın sermaye durumunu bilmek gerekir. Fabrika, sözde «halka açık» bir şirket. Ama aslında şirket bir kaç kodamanın elinde. KARAMEHMET'ler, ELİYEŞİL'ler, EKEN'ler yönetimi elinde tutuyor.

Soru : Bu ortaklar grevin uzamasından ne fayda umuyor?

Cevap : Kodamanlar grevi uzatarak küçük pay sahiplerini yoketmek istiyor. Küçük hisselerin sahibi olanlar, öğretmen, mühendis, esnaf gibi kişiler. Kodamanlar böyle düşünmeseydi isteklerimizi çoktan kabul ederdi. Çünkü bizim isteklerimiz ayda 300 bin lira tutuyor. Ama fabrika durdukça şirket her ay 1 milyon lira kaybediyor.

Soru : Grev sırasında olay çıktı mı?

Cevap : Başta bazı işçiler tehdit edildi. Eski ücretler ile çalışmaları istendi. İşçilerin grev yerine yazılar asmalarına fabrika müdürü karşı çıktı. İşçileri, «milli serveti tahrip ediyoryor», «kanunsuzluk yapıyorlar» diyerek savcılığa şikayet etti. Hatta bir ara, «hem grev olsun, hem de üretim durmasın» diyecek kadar ileri gitti.

Soru : Bunlara karşılık siz ne yaptınız?

Cevap : Sendika olarak bize yapılan haksızlıkları Cumhurbaşkanına, Çalışma Bakanı'na, Adalet Bakanı'na bildirdik. Fabrika müdürü ve savcıyı şikayet ettik.

Soru : Sonunda ne oldu?

Cevap : Daha sonra fabrikadan işçilere imzasız bir yazı gönderildi. Bu yazıda işçilere ikiyüzer lira para cezası verildiği yazılıydı. Ama işçiler «biz böyle para ödemeyiz, mahkeme kararı var mı?» dediler.

Soru : Siz «halka açık» bir şirkette çalışıyorsunuz. Peki, CHP'nin «halk sektörü» anlayışına ne diyorsunuz?

Cevap : Ben Halk sektörüne karşıyım. Eğer CHP de bu şekilde uygulama yapmak istiyorsa ona da karşıyım. Bence, halka açık şirketlerde her ortağın sermayesi eşit olmalıdır. Böylece herkes eşit söz hakkına sahip olur.

Soru : Son TÜRK-İŞ genel kurulu hakkında ne düşünüyorsunuz?

Cevap : Ben TÜRK-İŞ'ten bir şey beklemiyorum. «Partilerüstü politika» dan vazgeçseler bile' inanmam. Zaten Halil Tunç ve onun düşüncesi tabandan ayrıdır. Yöneticilerin sözlerini taban dinlemiyor. CHP'nin son seçimlerde işçilerin çoğunun oyunu alması da bunu gösteriyor. Halil Tunç gibileri egemen sınıfların adamı olarak TÜRK-İŞ'in başındadır.

Soru : Son olarak diyeceğiniz bir şey var mı?

Cevap : Türkiye işçi sınıfı artık hakkını aramasını biliyor!

YORUM

Bu sayfada, Adana ve Mersin işçilerinin iki eylemine yer verdik. İşçi sınıfından yana bir gazete olarak, işçilerin eyleme geçmelerini haklı buluyoruz. Ancak eylemler sırasında gözümüze çarpan bir iki noktaya işaret etmek istiyoruz.

■ Adana Çimento işçilerinin direnişinde «NE AMERİKA, NE RUSYA» ve «BAĞIMSIZ TÜRKİYE» gibi yanlış yazılar görülüyor. Emperyalist Amerika ile sosyalist Sovyetler Birliği'ni aynı göstermek sermaye sınıfına hizmet etmektir. Birleşik Amerika, emperyalist sistemin başı ve bütün dünya işçilerinin düşmanıdır. Sovyetler Birliği, sosyalist sistemin öncüsü ve bütün dünya işçilerinin dostudur. Böyle yanlış sözler aslında sosyalist sistemin gelişimini önlemek için ortaya atılıyor.

■ Bir de «BAĞIMSIZ» sendika sorunu var. TÜRK - İŞ ve DİSK yöneticileri bazı yanlışlar yapıyor diye «BAĞIMSIZ» kalmak sorunu çözmez. Böyle yapmakla işçi sınıfı bir kere daha bölünmüş olur. Aslında bütün sendikalarda doğru görüşlerin yayılması ve işçiden yana yöneticilerin başa geçmesi için çalışmalıdır.

■ Mersin'deki PLASTİK işçilerinin grevini yöneten LASTİK-İŞ yöneticilerinin «halka açık şirket» konusundaki görüşleri de açık değil. Sendikanın şube başkanı, bu şirketlerde herkes eşit hisse sahibi olursa mesele hallolacak gibi konuşuyor. Oysa meselenin özü bu değil. Önemli olan sömürü ve baskının kökünden kalkmasıdır. Sömürü devam ettikten sonra, patron BİR kişi olsa veya BİN kişi olsa ne farkeder?

Gazetemiz, fırsat buldukça, Adana ve Mersin işçilerinin sorunlarına yer vermeye devam edecektir.